

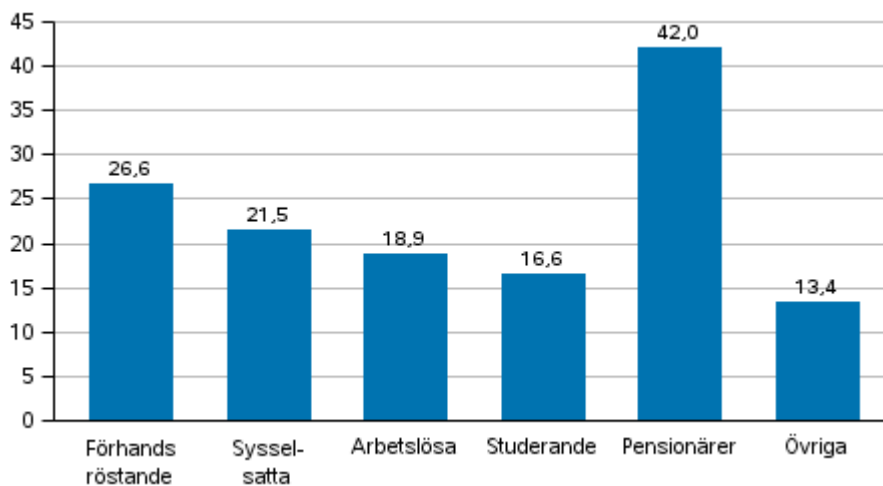
Kommunalvalet 2017

Översikt över röstningen

Majoriteten av de förhandsröstande var pensionärer

Valdeltagandet i kommunalvalet var 58,9 procent. Av de röstberättigade förhandsröstade 1 169 319 dvs. 26,6 procent av alla röstberättigade. Bland de röstberättigade pensionärerna förhandsröstade 42,0 procent, bland de sysselsatta 21,5 procent och bland de arbetslösa 18,9 procent. Av alla förhandsröstande utgjorde pensionärerna 46,7 procent, de sysselsatta 41,0 procent och de arbetslösa 6,0 procent. Uppgifterna baserar sig på Statistikcentralens statistik över kommunalvalet 2017.

Andel förhandsröstande av röstberättigade i grupper för huvudsaklig verksamhet i kommunalvalet 2017, %

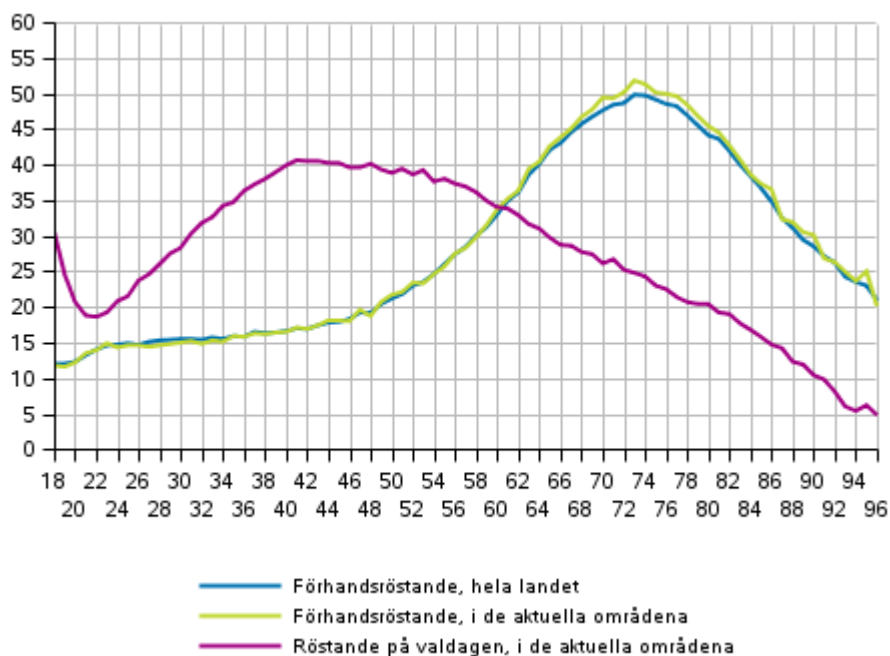

Statistikcentralen publicerar i samband med kommunalvalet år 2017 för första gången också uppgifter om de röstande på valdagen. Uppgifter om dem som röstat på valdagen erhöles från totalt 116 kommuner och när det gäller 59 kommuner från alla röstningsområden. Uppgifterna erhöles från totalt 509 röstningsområden. Dessa röstningsområden täckte 31,4 procent av de röstberättigade i kommunalvalet 2017.

Av befolkningen i åldern under 80 år förhandsröstade 73-åringarna aktivast i hela landet (49,8 %), relativt sett minst aktivt 18- och 19-åringarna (12,0 %). I de röstningsområden från vilka uppgifterna var tillgängliga

röstade 41-åringarna (40,6 %) aktivast på valdagen, det lägsta valdeltagandet på valdagen stod 22-åringarna (18,6 %) för.

Förhandsröstande i hela landet samt röstande på förhand och på valdagen i de aktuella områdena efter ålder i Kommunalvalet 2017, %

Mer detaljerade uppgifter om väljarna i kommunalvalet finns i översikten: Röstande i kommunalvalet 2017.

Statistikcentralens valresultattjänster

Närmare uppgifter om valresultatet finns i Statistikcentralens PX-Web-databastjänst.

[Webtjänsten med valkartor](#)

[Databastabeller](#)

Innehåll

1. Röstande i kommunalvalet 2017	4
Analys av materialet.....	4
Materialets täckning.....	5
Ålder och kön.....	5
Huvudsaklig verksamhet, utbildning och familjeställning.....	7
Inkomstnivå.....	11
Utländsk bakgrund.....	13

Tabeller

Tabell 1. Andelen förhandsröstande och alla väljare av de röstberättigade efter kön och ålder i kommunalvalet 2017, %.....	7
Tabell 2. Andelen förhandsröstande och alla väljare efter ålder och utbildningsnivå i kommunalvalet 2017, %.....	9
Tabell 3. Andelen förhandsröstande och alla väljare av de röstberättigade efter familjeställning i kommunalvalet 2017, %.....	11
Tabell 4. De nedre gränserna för de röstberättigades inkomstdeciler i kommunalvalet 2017, euro.....	12
Tabell 5. Andelen väljare av röstberättigade efter kön och språk i kommunalvalet 2017, %.....	13
Tabell 6. Andelen väljare av röstberättigade efter härkomst och ålder i kommunalvalet 2017, %.....	15

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Information om röstning på valdagen: andel röstberättigade och röstningsområden i kommunalvalet 2017, %.....	16
Tabellbilaga 2. Bakgrundsfaktorer för röstberättigade i kommunalvalet 2017.....	20
Tabellbilaga 3. Valdeltagandet efter kön och valkrets i kommunalvalen 1976–2017, %.....	21
Tabellbilaga 4. Röstberättigade och väljare efter medborgarskap i kommunalvalen 1996–2017.....	22

Figurer

Figur 1. Andelen väljare av röstberättigade efter ålder i kommunvalet 2017, %.....	6
Figur 2. Röstberättigade och förhandsröstande efter huvudsaklig verksamhet i kommunalvalet 2017, %.....	7
Figur 3. Röstberättigade och alla väljare i områden efter huvudsaklig verksamhet i kommunalvalet 2017, %.....	8
Figur 4. Andelen väljare av röstberättigade efter familjeställning i kommunalvalet 2017, %.....	10
Figur 5. Andelen väljare av röstberättigade efter inkomstdecil i kommunalvalet 2017, %.....	13
Figur 6. Andelen väljare av röstberättigade efter språkgrupp i kommunalvalet 2017, %.....	14
Kommunalval, kvalitetsbeskrivning.....	23

1. Röstande i kommunalvalet 2017

I den här översikten granskas röstberättigade och väljare i kommunalvalet 2017 utifrån olika bakgrundsfaktorer. Uppgifterna om röstberättigade och väljare har erhållits ur rösträttsregistret i Justitieministeriets valdatasystem. Bakgrundsuppgifterna på individnivå baserar sig på Statistikcentralens material, bl.a. på befolknings-, sysselsättnings- och familjestatistik samt på examensregistret. De grupper som är föremål för granskning är dels alla röstberättigade och förhandsröstande i kommunalvalet 2017, dels de röstberättigade i sådana röstningsområden där ett elektroniskt rösträttsregister användes och de personer som förhandsröstat eller som röstat på valdagen i dessa områden.

Det elektroniska rösträttsregistret gör det möjligt att granska valdeltagandet också när det gäller valdagens röster. Sålunda erhålls valuppgifter om alla som röstat, både förhandsröstat och röstat på valdagen i sådana områden där det användes ett elektroniskt rösträttsregister. Uppgiften om alla som röstat ger en fullständig bild av valdeltagandet, eftersom man med hjälp av den tillförlitligt kan beakta också dem som inte röstat. Detta är inte möjligt när det gäller dem som förhandsröstat. I den här översikten avses med förhandsröstande alla som förhandsröstat i hela landet och med alla väljare de som röstat i förenämnda områden på valdagen och de som förhandsröstat.

Det är viktigt att beakta att uppgifterna om alla väljare i översikten inte täcker hela landet eller alla röstberättigade. Med alla väljare avses i denna översikt röstningstillfället, dvs. uppgiften om alla väljare innehåller tillgängliga uppgifter om väljare som röstat på valdagen och dem som förhandsröstat inom avgränsade områden. Uppgifterna i denna översikt har inte bearbetats på något sätt, t.ex. genom att viktiga materialet utifrån bakgrundsuppgifter, utan fördelningarna anges som sådana som de är i materialet. Med andra ord gäller uppgifterna om alla väljare i områdena de kommuner, röstningsområden och röstberättigade gällande vilka uppgiften är tillgänglig.

Analys av materialet

När man granskar analyserna i den här översikten är det viktigt att märka att man granskar två separata men delvis överlappande väljargrupper i analysen. I översiktens text, tabeller och figurer används följande termer om dessa väljargrupper:

1. Förhandsröstande som omfattar alla förhandsröstande personer i valet och
2. Alla väljare i områden som täcker de som förhandsröstat och de som röstat på valdagen i de röstningsområden som använde ett elektronisk röstningsregister.

Väljargrupperna i översikten är inte ömsesidigt uteslutande av varandra. De som röstat på förhand i hela landet innehåller också de röstberättigade som förhandsröstat i ovan nämnda områden. Uppgiften om alla väljare i områden omfattar för sin del också alla som röstat på förhand i resp. områden. Följaktligen beskriver gruppen ”förhandsröstande” som namnet säger röstberättigade i hela landet som förhandsröstat. Gruppen ”alla väljare i områden” omfattar de som röstat på valdagen och de som förhandsröstat i ett avgränsat antal röstningsområden.

I kommunalvalet 2017 var det totala antalet röstberättigade 4 391 558. Av dessa röstberättigade förhandsröstade 1 169 319 dvs. 26,6 procent av alla röstberättigade. I de röstningsområden gällande vilka det finns uppgifter tillgängliga också om valdagsröstningen, var antalet röstberättigade totalt 1 377 448. Fullständiga röstningsuppgifter fås alltså om 31,4 procent av de röstberättigade.

Det gick inte att hänföra bakgrundsuppgifter på individnivå till alla röstberättigade och dylika fall togs bort från materialet. Följaktligen omfattar materialet totalt 4 391 074 röstberättigade för hela landets del och 1 377 311 röstberättigade för de granskade områdenas del. Man bör beakta att dessa antal kan vara mindre än ovan nämnda siffror när det gäller bakgrundsvariablerna i enskilda analyser, beroende på hur täckande man kunde koppla bakgrundsfaktorer till de röstberättigade. I praktiken syns detta bl.a. i det faktum att vissa fördelningar i figurer och tabeller kan variera något efter variabel.

Materialets täckning

De röstningsområden och kommuner från vilka alla röstningsuppgifter kunde fås fördelas inte helt jämnt på hela landets nivå. Uppgifter erhöles också om valdagsröstningen från totalt 116 kommuner, uppgifter om alla röstningsområden från 59 kommuner, uppgifter om en del av röstningsområdena erhöles från 57 kommuner.

Uppgifter om valdagsröstningen erhöles från alla valkretsar. Täckningen varierar dock enligt valkrets. Den mest täckande uppgiften erhöles om Mellersta Finlands valkrets, dvs. om 75,0 procent av de röstberättigade i valkretsen. Mer täckande uppgifter än på hela landets nivå erhöles också om Lapplands valkrets (63,2 % av de röstberättigade), Nylands valkrets (45,1 %), Satakunta valkrets (38,9 %), Birkalands valkrets (32,7 %), Egentliga Finlands valkrets (32,5 %) och Vasa valkrets (31,6 %). Minst täckning hade uppgiften om valdagsröstningen i Helsingfors valkrets, där uppgifter erhöles om bara två röstningsområden och 0,9 procent av de röstberättigade. Med andra ord var Helsingfors valkrets klart underrepresenterat i det tillgängliga materialet. (se tabellbilaga 1)

I tabellbilaga 2 granskas bakgrundsuppgifterna om de röstberättigade i hela landet och i de områden gällande vilka man fick fullständiga röstningsuppgifter. De röstberättigade i kommunalvalet 2017 var i genomsnitt 50,2 år. Till denna del skiljer sig områdenas röstberättigade inte från alla röstberättigade. Andelen röstberättigade män var i hela landet 48,8 procent, relativt sett lika många som i områdena.

Medianinkomsten för de röstberättigade i hela landet är något större än för områdenas röstberättigade. Skillnaden är 231 euro per år. Den tydligaste skillnaden i bakgrundsuppgifterna för alla röstberättigade och de röstberättigade som bott i områden med elektroniskt rösträttsregister vid tiden för kommunvalet 2017 finns i utbildningsnivån. I hela landet var de röstberättigade i genomsnitt högre utbildade än i de granskade områdena med ett elektroniskt rösträttsregister. Skillnaden syns särskilt i den högsta utbildningsgruppen i granskningen, dvs. de som avlagt högre högskoleexamina eller forskarutbildning. De var 1,4 procentenheter fler än i områdena.

I klasserna för den huvudsakliga verksamheten finns små skillnader mellan alla röstberättigade och röstberättigade som bor i områdena. I hela landet var antalet sysselsatta något (0,5 procentenheter) fler än för områdena, på motsvarande sätt hade områdena fler studerande (0,3 procentenheter) och pensionärer (0,4 procentenheter). Områdena hade något (0,9 procentenheter) fler finskspråkiga än hela landet. Andelen med finländsk bakgrund var 0,4 procentenheter större än i hela landet.

I alla områden från vilka man också erhöles uppgift om valdagsröstning, var Centerns väljarstöd på samma nivå som valresultatet för hela landet. Samlingspartiet väljarstöd var i områdena med elektroniskt rösträttsregister något lägre än resultatet för hela landet, skillnaden var 1,3 procentenheter. Sannfinländarnas väljarstöd var däremot större i områdena än i hela landet. Den största skillnaden mellan partiernas väljarstöd i områdena och väljarstödet i valet hade SDP. Partiets väljarstöd var 2,1 procentenheter större i områdena än valresultatet i hela landet.

De faktorer som presenterats i detta kapitel och i tabellbilagorna 1 och 2 bör beaktas, om man vill generalisera uppgifterna om väljarna i alla de elektroniska rösträttsregistrets områden till att omfatta alla röstberättigade.

Ålder och kön

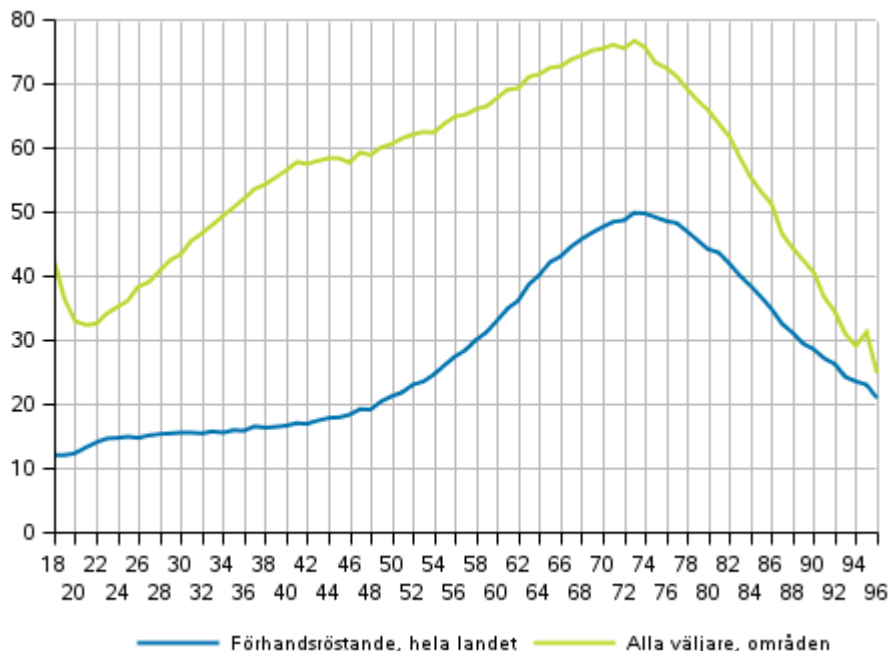
I kommunalvalet 2017 förhandsröstade 1 169 319 röstberättigade, vilket är 26,6 procent av alla röstberättigade. Enligt Statistikcentralen uppgår förhandsröstningsprocenten till 45,2 procent. Förhandsröstningsprocenten erhöles genom att beräkna andelen förhandsröstande av alla som röstat. I denna översikt granskas väljarna i förhållande till röstberättigade personer, vilket innebär att de angivna procenttalen är lägre än förhandsröstningsprocenten.

I de röstningsområden från vilka alla röstningsuppgifter erhöles, röstade totalt 793 999 röstberättigade i valet, dvs. 57,6 procent av områdenas röstberättigade. I dessa områden förhandsröstade 27,0 procent av de röstberättigade och 30,6 procent röstade på valdagen.

Åldern påverkar klart röstningen. De förhandsröstande personernas andel av de röstberättigade är högre än 20 procent när det gäller 49-åringar, varefter andelen ökar snabbare än före det. Att förhandsrösta var

vanligast bland 73-åringarna av vilka 49,8 procent förhandsröstade. Andelen förhandsröstande börjar sjunka efter 73-års ålder, bland 96-åringarna förhandsröstade 20,9 procent av de röstberättigade. (Figur 1.)

Figur 1. Andelen väljare av röstberättigade efter ålder i kommunvalet 2017, %

Andelen väljare av de röstberättigade i alla områden ger en mer detaljerad bild av fenomenet än enbart förhandsröstningen. Valdeltagandet för 18-åringar, som uppnått rösträttsåldern år 2017, var 42,5 procent i områdena, efter det sjunker det till 33,0 procent i gruppen för 20-åringar. Sedan ökar valdeltagandet ganska jämnt till 57,6 procent för åldersgruppen 42 år. Valdeltagande ökar för varje levnadsår efter åldersgruppen 42 år, men långsammare än tidigare och är som högst i gruppen för 73 år (76,7 %). Valdeltagande för personer över 73 år sjunker ganska snabbt, nivån för 20-åringar underskrids dock först i åldersgruppen 93 år. (Figur 1.)

Kvinnorna röstade mer aktivt än männen i kommunalvalet 2017, det gäller både förhandsröstning och röstning i områdena, med undantag av den allra äldsta granskade åldersgruppen. Av de röstberättiga kvinnor förhandsröstade i hela landet 28,7 procent, 4,2 procentenheter fler än männen. I de granskade områden är valdeltagandet som beaktar alla väljare också större bland kvinnorna. I områdena röstade 59,3 procent av kvinnorna, 3,6 procentenheter fler än av männen. Granskat efter åldersgrupp röstade kvinnorna mer aktivt än männen i alla åldersgrupper med undantag för åldersgruppen som fyllt 75 år. (Tabell 1.)

Tabell 1. Andelen förhandsröstade och alla väljare av de röstberättigade efter kön och ålder i kommunalvalet 2017, %

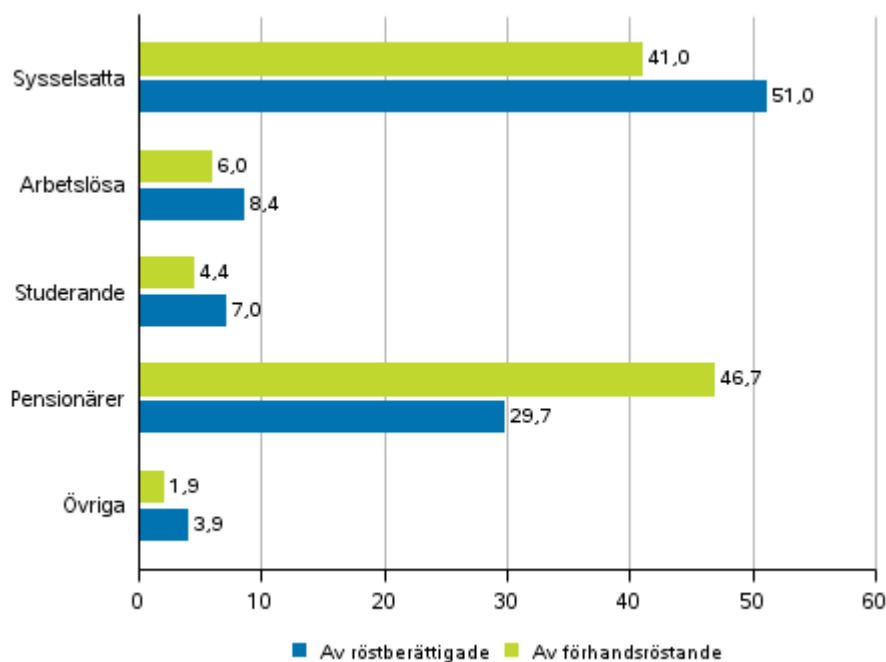
Åldersgrupp	Totalt		Män		Kvinnor	
	Förhandsröstade, hela landet	Alla väljare, i områden	Förhandsröstade, hela landet	Alla väljare, i områden	Förhandsröstade, hela landet	Alla väljare, i områden
Totalt	26,6	57,6	24,5	55,7	28,7	59,3
18-24	13,3	35,0	11,1	31,6	15,6	38,5
25-34	15,3	42,9	13,7	39,7	17,0	46,5
35-44	16,6	55,3	15,1	52,1	18,2	58,6
45-54	21,0	60,4	19,3	58,3	22,8	62,5
55-64	32,6	67,5	30,2	66,2	34,9	68,7
65-74	46,2	74,6	44,3	74,2	48,0	74,9
75-	41,1	60,3	44,0	66,5	39,3	56,5

Huvudsaklig verksamhet, utbildning och familjeställning

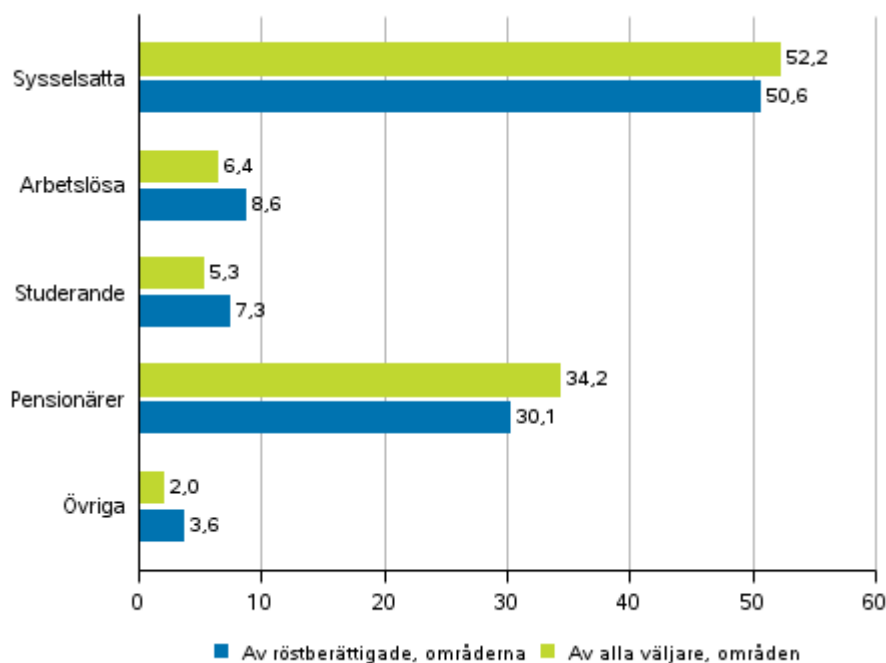
När det gäller grupperna för huvudsaklig verksamhet var pensionärerna den flitigaste förhandsröstade gruppen relativt sett, 46,7 procent av alla förhandsröstade i kommunalvalet 2017. Pensionärerna var klart överrepresenterade bland de förhandsröstade. När det gäller alla övriga grupper för huvudsaklig verksamhet var andelen förhandsröstade relativt sett mindre än bland de röstberättigade. (Figur 2.)

När man granskar alla väljare i områden kan man observera att i två av grupperna, de sysselsatta och pensionärerna, är gruppens andel av väljarna större än motsvarande andel av alla röstberättigade. I de granskade områdena var däremot andelen arbetslösa, studerande och de som tillhörde gruppen för annan huvudsaklig verksamhet av väljarna mindre än gruppernas relativa storlek bland alla röstberättigade. (Figur 3.)

Figur 2. Röstberättigade och förhandsröstade efter huvudsaklig verksamhet i kommunalvalet 2017, %

Figur 3. Röstberättigade och alla väljare i områden efter huvudsaklig verksamhet i kommunalvalet 2017, %

Hög utbildning ökar sannolikheten att personen kommer att rösta. I kommunalvalet var förhandsröstning vanligare bland röstberättigade som avlagt utbildning på mellannivå eller högre utbildningsnivå än det. Fenomenet syns också när det gäller alla väljare i områden, de personer som avlagt högre högskoleexamen eller forskarutbildning hade i områdena ett valdeltagande som var 23,4 procentenheter högre än för alla röstberättigade.

Tidigare (Figur 1) har man märkt att åldern har ett klart samband med valdeltagandet. Detta syns också i utbildningsgrupperna, där valdeltagandet i praktiken ökar med åldern i alla grupper, med undantag av den allra äldsta åldersgruppen, dvs. de som fyllt 75 år. Fenomenet syns både bland de förhandsröstande och bland alla väljare i områdena. (Tabell 3.)

Tabell 2. Andelen förhandsröstande och alla väljare efter ålder och utbildningsnivå i kommunalvalet 2017, %

		Totalt	Grund-nivå	Mellan-nivå	Lägsta högre nivå	Lägre högskole-nivå	Högre högskole-nivå, forskar-utbildning
Totalt	Förhandsröstande, hela landet	26,6	24,5	23,8	37,1	27,6	32,7
	Alla väljare, i områden	57,5	45,6	53,2	75,2	69,6	80,9
18-24	Förhandsröstande, hela landet	13,3	10,4	15,3	..	27,8	..
	Alla väljare, i områden	35,0	32,1	36,7	..	58,2	..
25-34	Förhandsröstande, hela landet	15,3	7,7	12,8	11,5	21,3	27,0
	Alla väljare, i områden	42,9	19,6	38,4	25,1	60,6	72,1
35-44	Förhandsröstande, hela landet	16,6	9,8	14,4	18,7	19,3	23,2
	Alla väljare, i områden	55,3	27,5	48,7	64,5	67,1	77,7
45-54	Förhandsröstande, hela landet	21,0	13,3	19,8	24,2	23,2	26,9
	Alla väljare, i områden	60,4	36,2	55,1	69,9	72,1	81,8
55-64	Förhandsröstande, hela landet	32,6	25,2	31,6	37,7	37,7	38,8
	Alla väljare, i områden	67,5	51,4	64,7	77,3	80,3	85,8
65-74	Förhandsröstande, hela landet	46,2	39,9	45,8	54,2	55,2	56,5
	Alla väljare, i områden	74,6	66,0	74,5	84,2	87,8	89,8
75-	Förhandsröstande, hela landet	41,1	35,7	44,5	53,5	56,5	58,9
	Alla väljare, i områden	60,3	53,5	65,6	75,9	78,9	84,0

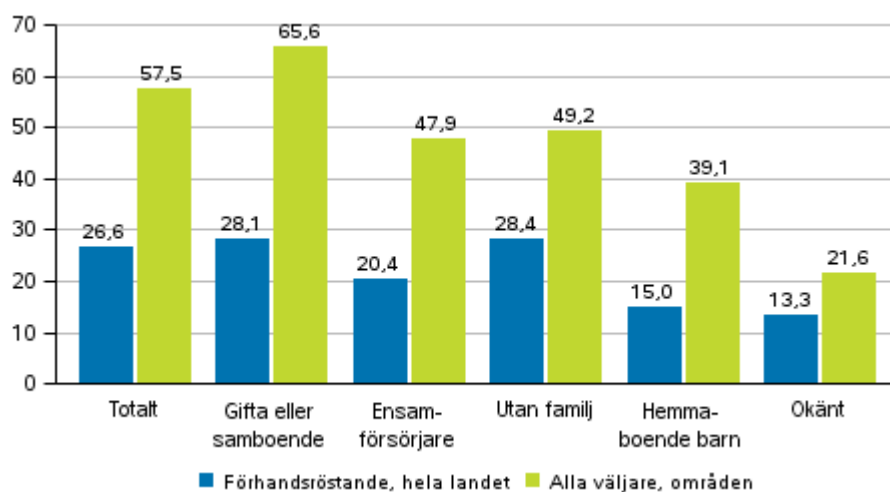
När man tolkar tabell 3 är de skäl att beakta att det sker en minskning av lägre högskoleexamina bland befolkningen, och att det inte längre tillförs nya examina från Finland i utbildningsgruppen, vilket innebär att utbildningsgruppens åldersstruktur klart avviker från övriga grupper. Utbildningen på lägsta högre nivå omfattar examina som är högre än utbildning på mellannivå och som inte är yrkeshögskoleexamina. De personer som avlagt utbildning på lägsta högre nivå är i genomsnitt 59 år av alla röstberättigade, medan den genomsnittliga åldern för t.ex. mellannivå är 46,5 och för den lägre högre nivån 44,3 år.

När man granskar valdeltagandet efter familjeställning var de aktivaste förhandsröstande personerna utan familj (28,4 %) och gifta eller samboende (28,1 %). Med ensamförsörjare avses i denna analys föräldrar i familjer med en förälder. I den här gruppen var förhandsröstande mindre vanligt (20,4 %) än i de två

förenämnda grupperna. I gruppen för hemmaboende barn, vilket avser vuxna barn som bor med sina föräldrar, förhandsröstade 15,0 procent av de röstberättigade.

En granskning av alla väljare i områden efter familjeställning ändrar inte nämnvärt bilden av gruppernas valdeltagande. Mätt enligt familjeställning var gifta eller samboende den aktivaste väljargruppen, av dem röstade 65,6 procent i kommunalvalet 2017. Övriga gruppers valdeltagande är i områdena under nivån för alla röstberättigade, mindre än 50 procent av de röstberättigade – personer utan familj, ensamförsörjare och hemmaboende barn – röstade i valet. En granskning av väljarna efter åldersgrupp ändrar inte i någon väsentlig grad bilden av familjeställningens inverkan på valdeltagandet. I huvudsak ökar valdeltagandet i alla grupper för familjeställning efter ålder, med undantag för den äldsta, dvs. åldersgruppen som fyllt 75 år. (Figur 4, Tabell 3)

Figur 4. Andelen väljare av röstberättigade efter familjeställning i kommunalvalet 2017, %

Tabell 3. Andelen förhandsröstande och alla väljare av de röstberättigade efter familjeställning i kommunalvalet 2017, %

		Totalt	Gifta eller samboende	Ensamförsörjare	Utan familj	Hemma-boende barn	Okänt
Totalt	Förhandsröstande, hela landet	26,6	28,1	20,4	28,4	15,0	13,3
	Alla väljare, i områden	57,5	65,6	47,9	49,2	39,1	21,6
18-24	Förhandsröstande, hela landet	13,3	12,2	6,8	15,2	12,9	9,7
	Alla väljare, i områden	35,0	33,6	16,0	31,4	38,3	18,1
25-34	Förhandsröstande, hela landet	15,3	14,8	10,7	16,9	16,2	10,1
	Alla väljare, i områden	42,9	48,7	28,1	37,3	36,6	19,1
35-44	Förhandsröstande, hela landet	16,6	16,1	15,8	19,1	20,2	10,4
	Alla väljare, i områden	55,3	60,8	45,5	43,1	40,9	20,4
45-54	Förhandsröstande, hela landet	21,0	20,5	20,6	23,0	25,9	12,8
	Alla väljare, i områden	60,4	66,2	54,3	47,3	47,8	23,3
55-64	Förhandsröstande, hela landet	32,6	33,3	28,6	32,1	30,9	19,9
	Alla väljare, i områden	67,5	73,3	60,7	56,5	54,4	28,6
65-74	Förhandsröstande, hela landet	46,2	48,2	37,3	43,3	36,9	25,1
	Alla väljare, i områden	74,6	79,7	63,4	65,5	59,1	32,5
75-	Förhandsröstande, hela landet	41,1	47,1	28,9	37,6	..	12,6
	Alla väljare, i områden	60,3	71,0	44,4	52,9	..	14,6

Inkomstnivå

Väljarnas och de röstberättigades inkomstnivå granskas med hjälp av statsskattepliktiga inkomster. Inkomstuppgifterna för år 2017 är från den senast fastställda beskattningen för år 2015. De statsskattepliktiga inkomsterna består av löneinkomster, företagarinkomster och övriga statsskattepliktiga inkomster, som omfattar övriga förvärvsinkomster, pensionsinkomster, utkomstskydd vid arbetslöshet samt övriga socialskyddsförmåner. De statsskattepliktiga inkomsterna omfattar inte t.ex. stipendier och understöd från offentliga sammanslutningar, löneinkomster från utlandet under vissa förutsättningar, en del av socialskyddsförmåner som utbetalas av den offentliga sektorn samt skattefria ränteinkomster.

I materialet för översikten har de röstberättigades inkomster indelats i deciler. Inkomstdecilerna erhålls genom att sortera de röstberättigade enligt inkomst och indela gruppen i tio lika stora delar. I de grupper som bildats på så sätt finns det ifråga om varje grupp med alla röstberättigade (hela landet) omkring 431 000 röstberättigade. I områden gällande vilka uppgifter erhöles också om valdagsröstningen, finns det i dessa grupper omkring 136 000 röstberättigade i varje.

På hela landets nivå saknas det i materialet inkomststoppfigter för 81 957 röstberättigade. Också i materialet för områden med valdagsröster saknades det inkomststoppfigter för 22 111 röstberättigade. Medianen för alla röstberättigades statsskattepliktiga inkomster var 24 814 euro, i de granskade avgränsade områdena var motsvarande medianinkomst 24 583 euro. De statsskattepliktiga inkomsterna för de röstberättigade i hela landet, som hörde till den högsta inkomstdecilen, var minst 54 532 euro, i de granskade områdena var motsvarande inkomster 52 945 euro per år. Inkomsterna för de röstberättigade som hörde till den lägsta inkomstdecilen var högst 8 223 euro i hela landet och 8 204 euro per år i områdena. (Tabell 4.)

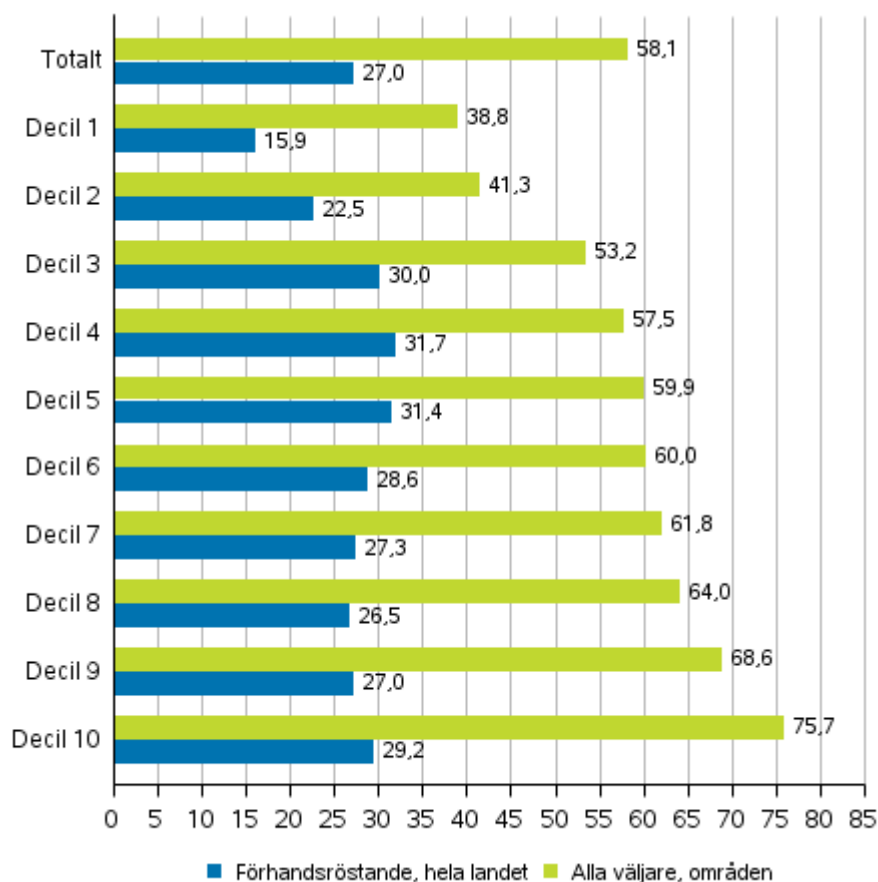
Tabell 4. De nedre gränserna för de röstberättigades inkomstdeciler i kommunalvalet 2017, euro

Decil	Alla röstberättigade	Röstberättigade i områden
Decil 1	0	0
Decil 2	8 223	8 204
Decil 3	11 578	11 565
Decil 4	15 567	15 521
Decil 5	20 016	19 913
Decil 6	24 814	24 583
Decil 7	29 604	29 262
Decil 8	34 746	34 274
Decil 9	41 696	40 911
Decil 10	54 532	52 945

Inverkan av inkomster på förhandsröstningen är sammantaget inte särskilt stor. I de två lägsta inkomstdecilerna är förhandsröstningen relativt sett lägre än i de högre inkomstdecilerna. Fr.o.m. den tredje inkomstdecilen sker det inte stora förändringar i omfattningen av förhandsröstningen, andelen varierar i dessa klasser mellan 26,5 och 31,7 procent av de röstberättigade. (Figur 5.)

När man granskar alla röstberättigade i de områden gällande vilka fullständiga röstningsuppgifter erhöles, är inverkan av inkomster på valdeltagandet betydligt klarare. I de högre inkomstklasserna är det i regel vanligare att förhandsrösta än i de lägre inkomstklasserna. Av dem som hörde till den högsta inkomstdecilen röstade totalt 75,7 procent, i den lägsta inkomstdecilen stannade valdeltagandet på 38,8 procent. (Figur 5.)

Figur 5. Andelen väljare av röstberättigade efter inkomstdecil i kommunalvalet 2017, %

Utländsk bakgrund

De röstberättigades och väljarnas bakgrund granskas i denna översikt med hjälp av språk och härkomst. Valdeltagandet bland personer som talar ett inhemskt språk som modersmål var högre än nivån för alla röstberättigade, både bland de förhandsröstande och bland alla väljare i områden. I hela landet förhandsröstade 1,1 procentenheter fler av de finsk- och samiskspråkiga och 0,6 procentenheter fler av de svenskspråkiga än av alla röstberättigade. När man granskar alla väljare i områden, röstade 1,4 procentenheter fler av de finsk- och samiskspråkiga och 13,4 procentenheter fler av de svenskspråkiga än av alla röstberättigade.

Tabell 5. Andelen väljare av röstberättigade efter kön och språk i kommunalvalet 2017, %

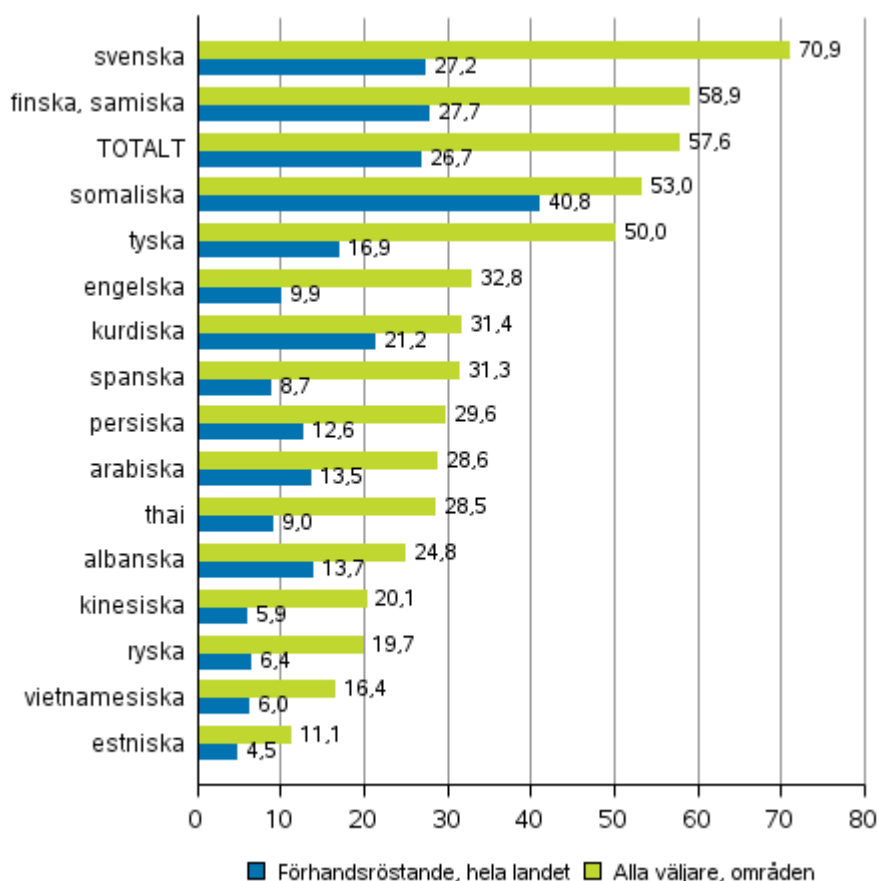
Kön	Totalt		Finska, samiska		Svenska		Annat språk	
	Förhandsröstande, hela landet	Alla väljare, i områden	Förhandsröstande, hela landet	Alla väljare, i områden	Förhandsröstande, hela landet	Alla väljare, i områden	Förhandsröstande, hela landet	Alla väljare, i områden
Totalt	26,6	57,5	27,7	58,9	27,2	70,9	10,3	23,9
Män	24,5	55,7	25,5	57,0	24,6	69,3	10,3	22,8
Kvinnor	28,7	59,3	29,8	60,6	29,7	72,4	10,2	25,1

Valdeltagandet bland personer med främmande språk som modersmål stannade klar under nivån för personer som talar ett inhemskt språk som modersmål. Av alla röstberättigade med främmande språk som

modersmål förhandsröstade 10,3 procent, vilket var 16,3 procentenheter lägre än nivån för alla röstberättigade. På motsvarande sätt röstade 23,9 procent av alla röstberättigade med ett främmande språk i områdena, vilket var 33,6 procentenheter lägre än nivån för alla röstberättigade. (Tabell 5.)

En noggrannare granskning av valdeltagandet i språkgrupperna visar att det högsta valdeltagande som beräknats på basis av alla röster i områdena fanns bland personer med svenska som modersmål (70,9 %). Valdeltagandet bland finsk- och samiskspråkiga var på motsvarande sätt 58,9 procent. I figur 6 har de språkgrupper utvalts som till antalet är de största i de områden gällande vilka också uppgifter om valdagsröstning erhöles. Enligt denna avgränsning var valdeltagandet störst bland somaliskspråkiga personer av dem med främmande språk, dvs. 53,0 procent av de röstberättigade. I områdena röstade 46,6 procent av röstberättigade i den språkgrupp på förhand och 6,4 procent röstade på valdagen. Också förhandsröstningen i hela landet var i denna språkgrupp exceptionellt aktiv. Av övriga grupper med främmande språk som modersmål når bara valdeltagandet bland tyskspråkiga upp till en nivå på 50 procent. (Figur 6.)

Figur 6. Andelen väljare av röstberättigade efter språkgrupp i kommunalvalet 2017, %

Sett till åldersgrupp och härkomst var valdeltagandet bland unga lägre än i äldre åldersgrupper såväl bland personer med finländsk bakgrund som bland dem med utländsk bakgrund. Detta syns både bland de förhandsröstande och bland alla väljare i områden. Av personerna med finländsk bakgrund förhandsröstade 27,6 procent och av dem med utländsk bakgrund 11,0 procent. En ännu större skillnad framgår då man granskar alla väljare i områden. I områdena var skillnaden mellan dem med finländsk bakgrund och dem med utländsk bakgrund 34,5 procentenheter. (Tabell 6.)

Tabell 6. Andelen väljare av röstberättigade efter härkomst och ålder i kommunalvalet 2017, %

Åldersgrupp	Hela befolkningen		Med finländsk bakgrund		Med utländsk bakgrund	
	Förhandsröstande, hela landet	Alla väljare, i områden	Förhandsröstande, hela landet	Alla väljare, i områden	Förhandsröstande, hela landet	Alla väljare, i områden
Totalt	26,7	57,6	27,6	59,4	11,0	24,9
18-24	13,3	35,0	13,5	35,9	10,7	17,9
25-34	15,3	43,0	16,1	45,5	8,9	19,3
35-44	16,7	55,3	17,5	58,5	9,4	24,6
45-54	21,1	60,4	21,8	62,5	10,8	27,9
55-64	32,6	67,5	33,4	68,8	12,9	30,7
65-74	46,3	74,6	46,7	75,1	21,4	43,1
75-	41,2	60,3	41,4	60,6	24,2	40,7

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Information om röstning på valdagen: andel röstberättigade och röstningsområden i kommunalvalet 2017, %

		Av röstberättigade (%)	Av röstningsområden (%)
Helsingfors valkrets	Valkrets, totalt	0,9	1,2
	Helsingfors	0,9	1,2
Nylands valkrets	Valkrets, totalt	45,1	40,9
	Esbo	4,1	4,2
	Vanda	100,0	100,0
	Kervo	10,1	7,6
	Kyrkslätt	100,0	100,0
	Lojo	100,0	100,0
	Nurmijärvi	84,3	68,7
	Borgå	68,4	50,0
	Sibbo	100,0	100,0
	Tusby	38,1	33,3
	Vichtis	100,0	100,0
Egentliga Finlands valkrets	Valkrets, totalt	32,5	26,4
	S:t Karins	100,0	100,0
	Gustavs	100,0	100,0
	Kimitoön	100,0	100,0
	Pargas	14,6	60,0
	Masku	35,2	33,3
	Nådendal	77,3	66,6
	Pemar	100,0	100,0
	Reso	100,0	100,0
	Salo	84,0	57,1
	Somero	44,9	25,0
	Tövsala	100,0	100,0
	Nystad	69,7	50,0
	Satakunta valkrets	Valkrets, totalt	38,9
Euraåminne		83,9	66,6
Harjavalta		100,0	100,0
Karvia		100,0	100,0
Påmark		100,0	100,0
Björneborg		77,9	61,2

		Av röstberättigade (%)	Av röstningsområden (%)
Tavastlands valkrets	Valkrets, totalt	26,9	27,0
	Asikkala	67,8	25,0
	Forssa	81,1	85,7
	Hausjärvi	100,0	100,0
	Hollola	43,6	37,5
	Tavastehus	18,3	14,2
	Janakkala	64,1	50,0
	Jockis	100,0	100,0
	Lahtis	21,1	29,0
	Sysmä	100,0	100,0
	Tammela	79,4	50,0
Birkalands valkrets	Valkrets, totalt	32,7	26,5
	Tavastkyro	100,0	100,0
	Kangasala	12,9	7,1
	Orivesi	25,5	16,6
	Parkano	100,0	100,0
	Pälkäne	95,0	83,3
	Sastamala	51,6	30,0
	Tammerfors	44,4	44,1
	Valkeakoski	87,3	83,3
Sydöstra Finlands valkrets	Valkrets, totalt	13,9	11,2
	Kouvola	3,3	4,3
	Luumäki	100,0	100,0
	S:t Michel	45,7	28,5
	Pertunmaa	100,0	100,0
	Pieksämäki	100,0	100,0
	Pyttis	100,0	100,0
	Sulkava	87,9	50,0
	Virolahti	85,3	66,6
Savolax-Karelens valkrets	Valkrets, totalt	30,0	23,3
	Ilomants	100,0	100,0
	Joensuu	97,5	88,4
	Keitele	100,0	100,0
	Kontiolahti	47,1	18,1
	Outokumpu	100,0	100,0
	Lapinlahti	53,4	33,3
	Lieksa	97,8	80,0
	Liperi	32,5	33,3
	Pielavesi	66,5	33,3
	Siilinjärvi	18,1	11,1

		Av röstberättigade (%)	Av röstningsområden (%)
Vasa valkrets	Valkrets, totalt	31,6	19,9
	Alajärvi	100,0	100,0
	Alavus	100,0	100,0
	Halsua	100,0	100,0
	Storå	100,0	100,0
	Kaskö	100,0	100,0
	Kristinestad	66,1	20,0
	Kuortane	100,0	100,0
	Lappajärvi	64,7	33,3
	Malax	82,9	50,0
	Korsholm	66,1	30,4
	Närpes	17,7	7,6
	Perho	100,0	100,0
	Seinäjäki	8,8	6,6
	Soini	100,0	100,0
	Toholampi	83,9	50,0
	Vasa	100,0	100,0
Vörå	28,5	33,3	
Mellersta Finlands valkrets	Valkrets, totalt	75,0	56,1
	Jyväskylä	99,2	93,3
	Jämsä	100,0	100,0
	Karstula	100,0	100,0
	Kivijärvi	100,0	100,0
	Konnevesi	100,0	100,0
	Laukaa	100,0	100,0
	Petäjävesi	76,2	50,0
	Saarijärvi	100,0	100,0
	Toivakka	100,0	100,0
	Viitasaari	84,9	66,6

		Av röstberättigade (%)	Av röstningsområden (%)
Uleåborgs valkrets	Valkrets, totalt	23,9	14,8
	Alavieska	100,0	100,0
	Haapajärvi	100,0	100,0
	Haapavesi	33,2	14,2
	Karlö	100,0	100,0
	Kajana	61,0	40,0
	Kempele	52,0	50,0
	Kuusamo	11,2	25,0
	Limingo	100,0	100,0
	Lumijoki	100,0	100,0
	Nivala	100,0	100,0
	Pudasjärvi	66,3	16,6
	Puolanka	100,0	100,0
	Pyhäjärvi	100,0	100,0
	Reisjärvi	100,0	100,0
	Sotkamo	100,0	100,0
	Vaala	100,0	100,0
Utajärvi	100,0	100,0	
Ylivieska	100,0	100,0	
Lapplands valkrets	Valkrets, totalt	63,2	39,5
	Enare	59,0	16,6
	Kemi	98,4	90,9
	Posio	100,0	100,0
	Ranua	100,0	100,0
	Rovaniemi	100,0	100,0
	Tervola	100,0	100,0
	Torneå	78,5	55,5

Tabellbilaga 2. Bakgrundsfaktorer för röstberättigade i kommunalvalet 2017

	Röstberättigade/ hela landet	Röstningsområden om vilka alla röstningsuppgifter	Kommuner om vilka röstningsuppgifter från alla röstningsområden	Röstningsområden i kommuner om vilka röstningsuppgifter från en del röstningsområden
Ålder i snitt	50,2	50,3	50,4	50,1
Kön, män (%)	48,8	48,8	49,4	48,3
inkomster, median (e)	24 814,0	24 583,0	25 658,0	23 600,0
Utbildningsnivå				
grund- nivå (%)	27,2	27,5	29,0	26,1
mellan- nivå (%)	41,9	42,8	42,1	43,4
lägsta högre nivå (%)	10,0	10,3	10,3	10,3
lägre högre nivå (%)	10,9	10,8	10,4	11,1
högre högskole- nivå, forsk. (%)	10,0	8,6	8,2	9,0
Huvudsaklig verksamhet				
sysselsatta (%)	51,0	50,5	52,7	48,4
arbetslösa (%)	8,4	8,6	8,0	9,2
studerande (%)	7,0	7,3	6,3	8,1
pensionärer (%)	29,7	30,1	29,3	30,8
Övriga ej arb. (%)	3,9	3,6	3,6	3,5
Språk				
finsk- språkiga (%)	89,4	90,3	88,3	92,1
svensk- språkiga (%)	4,7	4,4	5,3	3,5
övriga språk (%)	5,8	5,2	6,4	4,4
Utländsk bakgrund				
finländsk bakgrund (%)	94,2	94,6	93,5	95,6
utländsk bakgrund (%)	5,8	5,4	6,5	4,4
Väljarstöd				
CENT (%)	17,5	17,8	19,8	15,9
SAML (%)	20,7	19,4	19,2	19,6
SAF (%)	8,8	9,4	10,3	8,6
SDP (%)	19,4	21,5	20,1	22,7
GRÖNA (%)	12,5	11,4	10,5	12,3
VÄNST (%)	8,8	8,6	8,0	9,1
SFP (%)	4,9	5,0	6,3	3,8
KD (%)	4,1	4,1	3,5	4,7
Övriga (%)	3,3	2,9	2,3	3,4

Tabellbilaga 3. Valdeltagandet efter kön och valkrets i kommunalvalen 1976–2017, %

Valkrets	1976	1980	1984	1988	1992	1996	2000	2004	2008	2012	2017
FASTA FINLAND	78,5	78,1	74,0	70,5	70,9	61,3	55,9	58,6	61,2	58,3	58,9
Kvinnor	78,5	78,0	74,3	71,9	72,1	62,8	57,7	60,7	63,0	59,8	60,7
Män	78,6	78,2	73,7	69,0	69,6	59,8	53,9	56,4	59,3	56,7	56,9
HELSINGFORS	74,6	72,1	66,3	63,3	66,4	58,1	50,9	57,1	58,9	57,4	61,8
Kvinnor	75,0	72,8	67,1	64,9	68,0	59,8	53,3	59,5	60,6	59,3	63,7
Män	73,9	71,1	65,2	61,2	64,3	55,9	48,1	54,2	56,8	55,2	59,6
NYLAND	77,4	76,6	71,6	67,3	69,5	59,9	53,3	57,7	59,4	57,1	57,8
Kvinnor	77,6	76,7	72,0	69,3	71,2	61,4	55,3	59,8	61,3	58,9	60,2
Män	77,3	76,4	71,2	65,2	67,7	58,2	51,1	55,3	57,5	55,1	55,4
EGENTLIGA FINLAND	78,8	79,2	75,4	73,3	73,4	63,4	56,9	60,0	62,5	59,1	60,1
Kvinnor	78,8	79,1	75,3	75,1	74,6	64,4	58,1	61,5	64,1	60,1	61,7
Män	78,8	79,3	75,6	71,4	72,1	62,3	55,5	58,5	60,9	58,0	58,3
SATAKUNTA	81,1	81,7	78,3	75,0	75,0	64,0	59,8	61,3	64,9	61,1	59,9
Kvinnor	81,0	81,2	78,1	76,0	76,2	65,1	61,2	63,1	66,1	62,3	61,5
Män	81,2	82,1	78,4	73,9	73,7	62,8	58,2	59,4	63,6	59,9	58,3
TAVASTLAND	78,9	79,1	74,4	70,2	70,9	60,8	55,4	57,7	59,9	57,4	57,9
Kvinnor	78,8	79,3	75,3	73,2	72,2	62,3	57,2	59,5	61,7	58,7	59,6
Män	79,1	79,0	73,4	66,8	69,5	59,1	53,5	55,6	58,1	55,9	56,0
BIRKALAND	80,3	79,5	75,3	70,7	72,7	61,7	57,3	59,2	62,4	59,1	60,1
Kvinnor	80,2	79,4	75,7	72,0	73,8	63,0	59,1	60,9	64,3	60,5	62,0
Män	80,5	79,5	74,9	69,3	71,5	60,2	55,2	57,3	60,4	57,7	58,0
SYDÖSTRA FINLAND	56,4
Kvinnor	58,1
Män	54,7
KYMMENE	77,6	77,0	73,1	69,9	70,3	60,0	54,9	57,7	60,9	57,2	..
Kvinnor	77,7	76,9	73,6	71,2	71,2	61,6	56,9	59,8	63,1	58,6	..
Män	77,4	77,1	72,7	68,6	69,4	58,3	52,8	55,6	58,7	55,8	..
SÖDRA SAVOLAX	76,8	76,4	73,1	69,9	68,7	59,9	56,5	58,3	62,8	59,6	..
Kvinnor	77,1	76,5	73,0	71,2	70,1	61,2	58,2	60,2	64,7	61,3	..
Män	76,5	76,3	73,2	68,6	67,1	58,4	54,7	56,2	60,8	57,7	..
SAVOLAX-KARELENS	54,8
Kvinnor	56,4
Män	53,2
NORRA SAVOLAX	76,8	76,0	72,8	69,0	67,5	58,3	53,8	56,0	59,9	55,6	..
Kvinnor	76,9	75,7	73,6	68,7	68,8	59,7	55,8	58,3	61,8	57,1	..
Män	76,7	76,4	71,9	69,2	66,1	56,8	51,7	53,6	57,9	54,0	..
NORRA KARELEN	75,8	75,5	71,3	68,6	68,9	57,9	53,5	55,4	57,1	55,4	..
Kvinnor	75,2	74,2	71,4	68,8	69,8	59,3	55,1	57,5	59,2	56,8	..
Män	76,4	76,9	71,2	68,3	67,8	56,4	51,8	53,2	55,0	54,0	..
VASA	80,9	80,9	79,5	77,3	75,9	69,0	64,4	65,6	67,5	63,3	63,8
Kvinnor	80,9	80,5	79,8	78,0	76,6	70,2	66,0	67,3	68,9	64,5	65,2
Män	81,0	81,3	79,3	76,6	75,0	67,7	62,7	63,9	66,1	62,2	62,3

Valkrets	1976	1980	1984	1988	1992	1996	2000	2004	2008	2012	2017
CENTRAL FINLAND	80,8	80,3	75,9	72,6	70,3	60,9	56,3	57,7	62,3	58,3	58,0
Kvinnor	80,5	80,1	76,5	75,0	71,8	62,6	58,2	59,8	64,2	59,9	59,8
Män	81,0	80,4	75,3	70,0	68,7	59,1	54,2	55,6	60,4	56,6	56,1
ULEÅBORG	80,1	80,7	75,8	71,2	70,4	60,1	55,1	56,0	58,7	56,5	56,9
Kvinnor	80,0	80,4	76,2	72,4	71,3	61,7	57,1	58,8	60,8	57,9	58,5
Män	80,1	81,0	75,4	70,0	69,4	58,6	53,0	53,3	56,6	55,0	55,3
LAPPLAND	83,4	83,5	79,3	75,4	73,9	65,2	59,8	60,9	62,8	60,6	58,0
Kvinnor	83,1	83,5	80,1	77,0	75,4	66,8	61,8	63,2	64,8	62,1	59,5
Män	83,6	83,4	78,5	73,8	72,5	63,6	57,8	58,5	60,8	59,1	56,4

Tabellbilaga 4. Röstberättigade och väljare efter medborgarskap i kommunalvalen 1996–2017

Fasta Finland	Totalt	Finska medborgare	Andra EU:s, Islands och Norges medborgare	Andra utlänningar
Röstberättigade				
1996	3 941 019	3 896 450	11 734	32 835
2000	4 014 611	3 956 450	14 516	43 645
2004	4 099 864	4 024 820	29 634	45 410
2008	4 191 662	4 095 291	43 296	53 075
2012	4 303 064	4 166 110	61 617	75 337
2017	4 391 558	4 214 897	81 892	94 769
Väljare				
1996	2 417 057	2 407 809	3 754	5 494
%	61,3	61,8	32,0	16,7
2000	2 242 811	2 230 683	4 418	7 707
%	55,9	56,4	30,4	17,7
2004	2 403 260	2 391 800	5 307	6 153
%	58,6	59,4	17,9	13,5
2008	2 565 413	2 546 513	9 033	9 867
%	61,2	62,2	20,9	18,6
2012	2 507 244	2 480 428	11 748	15 068
%	58,3	59,5	19,1	20,0
2017	2 585 210	2 551 701	14 560	18 949
%	58,9	60,5	17,8	20,0

Kommunalval, kvalitetsbeskrivning

1. Relevans av statistikuppgifterna

1.1 Sammandrag av uppgiftsinnehållet i statistiken

Statistikcentralen producerar den officiella statistiken över kommunalvalen med de centrala uppgifterna om kandidater, invalda, röstberättigade, väljare och väljarstödet för partierna. På statistiksidan Kommunalval presenteras också analyser av kandidaternas och de invaldas bakgrund, av personer som förhandsröstat. Dessutom presenteras som separata tjänster en webbtjänst med valkartor och StatFin-tjänsten. (databastabeller/den mest detaljerade regionala nivån är ett röstningsområde).

1.2 Centrala begrepp

Allmänt

Vid kommunalval väljs ledamöterna till kommunernas fullmäktige. I början av år 2017 fanns det **295** kommuner i Fasta Finland och 16 i landskapet Åland.

*Kommunalval förrättas enligt den kommunindelning som träder i kraft i början av valåret (2017) (indelningen i röstningsområden trädde i kraft 31.10.2016). * Om kommunalval förrättas under året före det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft, ska valet förrättas i de kommuner som berörs av ändringen med iakttagande av den nya kommunindelningen.*

Fullmäktige fattar beslut om antalet ledamöter i fullmäktige (Kommunallagen 410/2015 16§). Invånarantalet bestäms enligt de uppgifter som finns i befolkningsdatasystemet vid utgången av den 30 november året före valåret.

Lagen om ändring av vallagen (563/2015) trädde i kraft 1.6.2015, då det finska namnet på valet ändrades och tiden för valförrättningen ändrades (Fr.o.m. 2012 från den fjärde söndagen i oktober vart fjärde år). Kommunalval förrättas vart fjärde år den tredje söndagen i april (9.4.2017). Om den tredje söndagen infaller på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, är valdagen söndagen före påskdagen (Vallagen 563/2015 144 §). I kommunerna i landskapet Åland förrättas (www.val.ax) valet också vart fjärde år, men vid en annan tidpunkt än i Fasta Finland, nästa gång i oktober 2019 (www.val.ax).

Kommunalvalet förrättas enligt gällande vallag (uppdaterad vallag <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980714>), närmare info på Justitieministeriets webbplats www.vaalit.fi (=> valinformation => vallagstiftning) och www.finlex.fi, vallag (714/1998). År 2000 var det för första gången möjligt att förhandsrösta utomlands i kommunalval.

Vallagstiftning

Den första lagen om kommunalval gavs år 1917. Genom en revidering av vallagstiftningen år 1998 samlades alla valbestämmelser under en lag, vallagen (714/1998), som trädde i kraft 8.10.1998. Bestämmelserna om kommunalvalen ingår i nämnda lag och i kommunallagen 410/2015.

Centrala principer vid förrättning av val

Alla val i Finland förrättas enligt följande principer:

- **Valen är direkta.** Väljarna (de röstberättigade) röstar direkt på dem som de vill se invalda.
- **Valen är proportionella.** Vid proportionella val står antalet kandidater som väljs från varje parti (eller annan gruppering) i proportion till antalet röster partiet eller grupperingen får i jämförelse med andra grupperingar (gäller inte presidentval). Som beräkningsmetod för det proportionella valsättet i Finland tillämpas den s.k. d*Hondtska metoden.
- **Valen är hemliga.** Valhemligheten innebär att varken valmyndigheterna eller någon annan får veta vem en väljare röstat på, eller om väljaren eventuellt lämnat in en blank röstsedel. Om väljaren överhuvudtaget har utövat sin rösträtt, dvs. han eller hon har röstat, hör dock inte till valhemligheten.
- **Allmän och lika rösträtt i valen.** Allmän rösträtt innebär att rösträtten är enbart beroende av sådana allmänna krav som varje medborgare i allmänhet uppfyller. Lika rösträtt innebär att varje röstberättigad har lika rätt att påverka valresultatet. I allmänna val har alla en röst.

- **Varje väljare skall rösta själv.** Rösträtten får inte utövas via ombud. Under vissa förutsättningar kan väljaren dock använda ett biträde vid röstningen.
- **Röstningen skall ske i närvaro av en valmyndighet.** Syftet med detta är att säkra valens allmänna tillförliglighet, se till att väljarna kan ge uttryckt för sin egen fria vilja och garantera valhemligheten. Bestämmelser om hur valmyndigheterna väljs och hur dessa ska sköta sina uppgifter finns i vallagen.
- Det finländska valsystemet är en kombination av personval och partival. Med en och samma siffra röstar väljarna både på ett parti och en person (gäller inte presidentval).

Rösträtt och rösträttsregister, röstning och uträkning av valresultat

Rösträtt

Röstberättigad vid kommunalval är

1. varje finsk medborgare och medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt isländska och norska medborgare, som senast på valdagen fyller 18 år och vars hemkommun kommunen i fråga, enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet, är den 51:a dagen före valdagen samt
2. annan utlänning som senast på valdagen fyller 18 år och vars hemkommun kommunen i fråga, enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är den 51:a dagen före valdagen och som har haft hemkommun i Finland utan avbrott två år räknat från den 51:a dagen och
3. personer som är anställda inom EU eller en i Finland verksam internationell organisation eller som är familjemedlemmar till sådana personer och som senast på valdagen fyller 18 år samt som är bosatta i kommunen den 51:a dagen före valdagen förutsatt att uppgifter om personen på hans eller hennes begäran har registrerats i befolkningsdatasystemet och att han eller hon skriftligen senast den 52:a dagen före valdagen har underrättat magistraten om sin önskan att utöva sin rösträtt vid kommunalvalet.

Rösträttsregister

Befolkningsregistercentralen upprättar den 46:e dagen före valdagen ett register över de röstberättigade (rösträttsregister). I registret införs om varje röstberättigad de uppgifter (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe) som fanns i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen. Rösträttsregistret upprättas 22.2.2017 på basis av de uppgifter som fanns i befolkningsdatasystemet 17.2.2017.

Rösträttsregistret är offentligt framlagt i magistraterna fr.o.m. den 41:a dagen före valdagen (dvs. fr.o.m. 27.2.2017). Till alla dem som är upptagna i registret sänds dessutom senast den 24:e dagen före valdagen (16.3.2017) en anmälan om rösträtt (ett meddelandekort), som innehåller bl.a. uppgifter om valdagen, förhandsröstningsperioden, adressen till röstningsstället och kontaktinformationen till valmyndigheten. Ur rösträttsregistret skrivs senare ut vallängder för valdagens röstningsställen. Rättelseyrkanden angående rösträttsregistret ska framställas hos magistraten senast den 16:e dagen före valdagen (24.3.2017). Magistraten avgör rättelseyrkandena senast den 13:e dagen före valdagen.

Rösträttsregistret vinner laga kraft den 12:e dagen före valdagen dvs. tisdagen 28.3.2017 klockan 12.

Röstning

Den röstberättigade kan rösta antingen

1. under förhandsröstningstiden eller
2. på valdagen, på söndagen (9.4.2017)

Förhandsröstning förrättas (29.3.2017–4.4.2017) på de allmänna förhandsröstningsställena, på anstalter och under vissa förutsättningar hemma hos väljaren. Allmänna förhandsröstningsställen i Finland är av kommunen bestämda ämbetsverk, postkontor och övriga ställen.

Förhandsröstning i utlandet förrättas (29.3.2017–1.4.2017) i finska beskickningar och deras verksamhetsställen och på finska fartyg. Som allmänna förhandsröstningsställen i utlandet är de finska beskickningar och deras verksamhetsställen som har bestämts genom förordning av statsrådet.

Varje röstberättigad får rösta på förhand på de allmänna förhandsröstningsställena i Finland eller utomlands på finska beskickningar. På dem kan vem som helst som är röstberättigad rösta oberoende av i vilket land eller i vilken kommun han eller hon bor. Rösta på beskickningar kan sålunda röstberättigade som t.ex. är på semester eller stationerade i utlandet.

På valdagen får den röstberättigade rösta enbart på röstningsstället i sitt eget röstningsområde.

Väljaren behöver inte ha någon särskild orsak för att kunna rösta på förhand, utan han eller hon kan fritt välja att rösta på förhand i stället för att rösta på valdagen. Förhandsröstningen inleds den 11:e dagen före valdagen (29.3.2017) och avslutas utomlands den åttonde dagen före valdagen (1.4.2017) och i Finland den femte dagen före valdagen (4.4.2017).

Valdeltagandet = andelen väljare av röstberättigade

Uträkning av valresultatet i kommunalvalet

Räkning av förhandsrösterna

Centralvalnämnderna börjar räkna förhandsrösterna på söndagen tidigast klockan 15 (eller av särskilda skäl tidigare, dock tidigast klockan 12). Då öppnas de bruna valkuverten som skickats från kommunerna och röstsedlarna i dem räknas. Vid rösträkningen eftersträvas det att resultatet av räkningen ska vara klart samma kväll senast klockan 20. Före det får centralvalnämnderna inte ge några som helst uppgifter om hur räkningen framskrider.

Uträkning av rösterna på valdagen

Genast klockan 20, när vallokalerna stängs, inleder valnämnderna den preliminära räkningen av de röster som getts på valdagen. Valnämnden öppnar valurnan, räknar röstsedlarna och antecknar varje kandidats röstetal i ett särskilt valprotokoll. Därefter meddelar valnämnden omedelbart den kommunala centralvalnämnden kandidaternas röstetal, dvs. valresultatet i röstningsområdet i fråga. Centralvalnämnden inför resultatet i det centraliserade räkningssystemet i justitieministeriets valdatasystem. Slutligen skall valnämnden lägga röstsedlarna i ett paket, försegla paketet och skicka det till valkrets-nämnden före klockan 9 på måndagen.

Fastställande av valresultatet

Vid fastställandet av valresultatet tillämpas det s.k. d´Hondtska systemet, i vilket man i det första skedet av uträkningen av valresultatet räknar det totala antalet röster för varje enskild gruppering, dvs. för

- ett (enskillt) parti som inte tillhör något valförbund
- ett valförbund
- en gemensam lista samt
- en valmansförening som inte tillhör någon gemensam lista

Partier som ingått ett valförbund behandlas således som en enda gruppering, likaså valmansföreningar som hör till en gemensam lista. I det andra skedet ställs kandidaterna i varje gruppering i den inbördes ordning som bestämts utgående från det antal röster de fått. I det tredje skedet tilldelas varje kandidat ett jämförelsetal så att den kandidat inom grupperingen som fått flest röster får grupperingens hela röstetal som sitt jämförelsetal, den som fått näst flest röster får hälften av grupperingens röstetal, den som kommit på tredje plats får en tredjedel, den som kommit på fjärde plats får en fjärdedel och så vidare. Slutligen ställs alla kandidater i en kommun i den ordning som deras jämförelsetal anger och från den listan väljs så många kandidater som i kommunen ska väljas till ledamöter i fullmäktige.

Valbarhet och kandidatuppställning

Valbarhet

Valbar i kommunalval är en person som

1. har kommunen som hemkommun
2. har rösträtt i kommunalval i någon kommun och
3. inte står under förmynderskap

Bestämmelser om begränsningar för valbarhet finns i 72 § i kommunallagen.

Valbarheten bestäms i regel enligt samma tidtabell som i personens rösträttskommun, dvs. enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen (i kommunalvalet 2017 fredagen den 17.2.2017). Om en person flyttar till en annan kommun efter detta datum följer hans valbarhet med. .

I lagstiftningen har det inte bestämts någon exakt tidpunkt för fastställandet av valbarheten, men i praktiken måste kandidatens hemkommun vara klar senast på den 32:a dagen före valdagen (i kommunalvalet 2017 onsdagen den 8.3.2017), då centralvalnämnden behandlar och beslutar om kompletteringar i kandidatansökningarna. Beslut som gäller kandidatens hemkommun fattas på basis av uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

Kandidatuppställning

Kandidater får ställas upp av

1. partier som införts i partiregistret och
2. valmansföreningar som bildats av röstberättigade

Partierna kan i varje kommun ha högst en och en halv gånger så många kandidater som antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas. Till exempel om det i en kommun utses 27 fullmäktigeledamöter kan ett parti ha högst 40 kandidater. Partierna kan sluta sig samman till att bilda valförbund. Partier som bildat valförbund får dock ställa upp högst lika många kandidater som det högsta antalet kandidater för ett enskilt parti.

För att bilda en valmansförening som ställer upp en kandidat krävs minst 10 röstberättigade personer. I kommuner där invånarantalet vid utgången av november året före valåret är högst 1 500, får en valmansförening bildas av minst tre röstberättigade. I kommuner där antalet invånare är 1 501–2 000, får en valmansförening bildas av minst fem röstberättigade. Valmansföreningarna kan bilda gemensamma listor och varje lista kan ha högst en och en halv gånger så många kandidater som antalet fullmäktigeledamöter som ska väljas.

Partier eller valmansföreningar ska ge in sina kandidatlistor (kandidatansökan) till kommunens centralvalnämnd på den 40:e dagen före valdagen (senast den 28 februari 2017 före kl. 16). Anmälan om valförbund och gemensamma listor ska lämnas till centralvalnämnden inom samma tidsfrist.

Den kommunala centralvalnämnden kontrollerar kandidatlistorna, speciellt för att säkerställa att kandidaterna är valbara, och fastställer kandidatuppställningen på 31:a dagen före valdagen (den 9 mars 2017). Centralvalnämnden gör upp en sammanställning av kandidatlistorna i vilken kandidaterna för alla partier, valmansföreningar och gemensamma listor finns i utlottad ordning. För varje kandidat antecknas i sammanställningen ordningsnummer (med 2 som första nummer), namn samt titel, yrke eller befattning.

Antalet fullmäktigeledamöter varierar enligt antalet invånare i kommunen (enligt uppgift som gäller vid utgången av den 30 november året före valåret)

Kommunlagen 410/2015 16§”Om fullmäktige inte fattar något beslut om antalet ledamöter i fullmäktige, ska det i lagen angivna minimiantalet ledamöter väljas. Om fullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än minimiantalet eller om ett tidigare beslut ändras, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret Fullmäktiges beslut om antalet ledamöter får verkställas innan det har vunnit laga kraft. Beslutet får dock inte börja verkställas, om förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten.”

Enligt 16 § i kommunallagen (410/2015) ska dock minst följande antal ledamöterna väljas:

Antalet ledamöte enligt antalet invånare i kommunen

Antal invånare	Antal ledamöter minst
högst 5 000	13
5 001 - 20 000	27
20 001 - 50 000	43
50 001 - 100 000	51
100 001 - 250 000	59
250 001 - 500 000	67
över 500 000	79

Ändringar i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningar

Ändringarna i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningarna när det gäller valen under olika år återfinns i tabellbilagan för offentliggörandet (på ingångssidan Kommunalval).

Kommunerna har placerats i valkretsar efter gällande valkretsindelning. I början av år 2017 är antalet kommuner i Fasta Finland 295 och på Åland 16.

I statistiken har gällande statistiska kommungruppering använts (Statistikcentralen, Kommuner och kommunbaserade indelningar). *Kommunalval förrättas enligt den kommunindelning som träder i kraft i början av valåret (2017) (indelningen i röstningsområden trädde i kraft 31.10.2016).* * Enligt 23 § 1 mom. i kommunallagen (1698/2009) ska kommunalval som förrättas under året före det år då en ändring av i kommunindelningen träder i kraft förrättas med iakttagande av den nya kommunindelningen. Eftersom kommunalval nu alltså förrättas i april 2017 gäller den nämnda bestämmelsen de ändringar av kommunindelningen som träder i kraft 1.1.2018. Enligt motiveringarna för regeringens proposition (HE 268/2014 r.d.) ska statsrådet i dessa fall fatta beslut om ändring av en kommunindelning senast före utgången av året före valåret (dvs. år 2016).

(Uppgifter om sådana ändringar av kommunindelning som skulle träda i kraft 1.1.2018 finns inte).

I den statistiska kommungrupperingen indelas kommunerna på basis av tätortsbefolkningsandelen och invånarantalet i den största tätorten i urbana kommuner, tätortskommuner och landsbygdskommuner.

Indelningen baserar sig på tätortsavgränsningen år 2016 och på uppgiften om kommunens folkmängd år 2015. Tätortsavgränsningen görs årligen av Finlands miljöcentral.

1. Urbana kommuner är de kommuner i vilka 90 procent av befolkningen bor i tätorter eller där den största tätortens folkmängd är minst 15 000.
2. Tätortskommuner utgörs av de kommuner i vilka minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är minst 4 000 men under 15 000.
3. Landsbygdskommuner är de kommuner där mindre än 60 procent av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 15 000 samt de kommuner där minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 4 000.

Klassificeringar i statistiken

Statistikcentralens kommunindelning, valkrets, kommun, röstningsområde, parti (som finns införda i partiregistret), kandidaternas och de invaldas ålder, det land där de är bosatta.

Följande registrerade partier ställde upp kandidater i kommunalvalet 2017 (15/16):

- Finlands Socialdemokratiska Parti (SDP)
- Centern i Finland (CENT)
- Samlingspartiet (SAML)
- Svenska folkpartiet i Finland (SFP)
- Kristdemokraterna i Finland (KD)
- Gröna förbundet (GRÖNA)
- Vänsterförbundet (VÄNST)
- Sannfinländarna (SAF)
- Finlands Kommunistiska Parti (FKP)
- Kommunistiska Arbetarparti – För Fred och Socialism (KAP)
- Liberalpartiet (LIBE)
- Piratpartiet (Piratp.)
- Djurrättspartiet (EOP)
- Feministiska partiet (Femin.p.)
- Självständighetspartiet (IP)

Insamlingsmetoder och uppgiftskälla

Statistikcentralen får primärmaterialet för valen ur justitieministeriets valdatasystem, vars tekniska utförande sköts av Tieto Abp.

1.3 Lagar, förordningar och rekommendationer

Statistikcentralens uppgift är att sammanställa statistik över samhällsförhållanden (lag om Statistikcentralen 24.1.1992/48). Statistiken omfattar också valstatistiken. I Statistikcentralens arbetsordning fastställs enheten för befolknings- och välfärdsstatistik som producent av valstatistik (Statistikcentralens arbetsordning, TK-00-580-16).

2. Metodbeskrivning

Statistiken baserar sig på ett totalmaterial. Statistikens primärmaterial baserar sig på justitieministeriets valdatasystem, som består av sex delsystem. Hit hör:

1. Basdatasystemet, med uppgifter om bl.a. valkrets, kommun och röstningsområdesindelningar samt om valmyndigheter
2. Systemet med data om röstningsställena (registret över röstningsställen), som innehåller uppgifter om allmänna förhandsröstningsställen och röstningställen på valdagen;
3. Rösträttssystemet (rösträttsregistret), till vilket Befolkningsregistercentralen plockar ut uppgifterna om alla röstberättigade den 46:e dagen före valdagen. Till rösträttsregistret förs de uppgifter om varje röstberättigad (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe), som ingick i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen före valdagen. Rösträttsregistret vinner laga kraft kl. 12 den 12:e dagen före valdagen;
4. Kandidatdatasystemet (kandidatregistret), i vilket följande uppgifter om varje kandidat antecknas: namn, kandidatnummer, yrke, hemkommun och parti/valmansförening (som uppställt kandidaten) och personbeteckning;
5. Det centraliserade räkningssystemet, till vilket valkrets nämnderna och kommunala centralvalnämnder levererar uppgifterna om valresultatet;
6. Statistik- och datatjänstsystemet, med hjälp av vilket uppgifterna om valresultatet och övriga statistikuppgifter förmedlas till massmedierna och Statistikcentralen.

Statistikcentralens valdatasystem består av följande fyra valfiler: områdesfilen, partifilen, kandidatfilen och kandidatregistret.

Bakgrundanalys av kandidater och invalda

I samband med valstatistiken produceras också en bakgrundsanalys av de röstberättigade, partiernas kandidater och de invalda. Individpopulationen av röstberättigade baserar sig på det rösträttsregister som upprättats 22.2.2017, kandidaterna på Justitieministeriets kandidatregister. Personernas bakgrundsuppgifter

som sammanslagits i dessa register baserar sig på Statistikcentralens statistikmaterial, bl.a. på befolknings-, familje- och sysselsättningsstatistik samt på examensregistret. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland.

I samband med valstatistiken produceras också en bakgrundsanalys av de röstberättigade, partiernas kandidater och de invalda. Individpopulationen av röstberättigade baserar sig på det rösträttsregister som upprättats 12.9.2012 och kandidaterna på Justitieministeriets kandidatregister. Personernas bakgrundsuppgifter som sammanslagits i dessa register baserar sig på statistiskt material från Statistikcentralens individstatistik, bl.a. på sysselsättningsstatistik, examensregistret och familjestatistik.

I analysen har de röstberättigade, kandidaterna och de invalda fullmäktigeledamöterna beskrivits utifrån vissa variabler. Bakgrundsuppgifterna är i allmänhet från år 2014–2016. Nyare uppgifter än detta var inte tillgängliga. Med ålder avses personens ålder på valdagen i hela år.

I det följande beskrivs de bakgrundsvariabler som använts i analysen.

Valkrets

När det gäller kandidaterna är valkretsen i analysen den valkrets där personen kandiderar. När det gäller de röstberättigade baserar sig uppgiften om valkrets på den uppgift om personens bostadskommun som 51 dagar före valdagen uttagits från Befolkningsregistercentralens befolkningsdatasystem.

Utländsk bakgrund

Utländsk bakgrund har granskats med hjälp av två variabler, dvs. personens språk eller härkomst. De som klassificerats som personer med utländsk bakgrund efter språk har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska. Personer vars båda föräldrar (eller den enda kända föräldern) är födda utomlands klassificeras som personer med utländsk bakgrund på grundval av härkomst. Uppgiften är från år 2015.

Huvudsaklig verksamhet

Begreppet huvudsaklig verksamhet avser arten av en persons ekonomiska verksamhet. Befolkningen indelas efter huvudsaklig verksamhet i personer som tillhör arbetskraften och sådana som står utanför arbetskraften. Dessa kan ytterligare indelas i undergrupper. Klassificeringen bygger på uppgifter om personens verksamhet under årets sista vecka. Uppgifterna om den huvudsakliga verksamheten grundar sig på olika register.

Klassificeringen enligt huvudsaklig verksamhet är följande:

- sysselsatta
- arbetslösa
- 0–14 -åringar
- studerande, skolelever
- pensionärer
- beväringar, civiltjänstgörare
- övriga utanför arbetskraften

Uppgiften i analysen beskriver personens verksamhet under sista veckan år 2015.

Familjeställning

I den här analysen har befolkningen indelats enligt familjeställning i följande kategorier

- gift/sambo med barn
- ensamförsörjare
- par utan barn
- ensamboendej
- –
- hemmaboende barn
- annan

Till gift/sambo med barn räknas alla äkta makar eller sambor samt personer i registrerat partnerskap, med egna och/eller partners barn som bor hemma. Par utan barn är gifta/sambor samt personer i registrerat

partnerskap som inte har barn. Med hemmaboende barn avses personer som bor tillsammans med sina egna föräldrar/sin egen förälder eller sina adoptivföräldrar/sin adoptivförälder och som har ställningen barn i familjen. Gruppen "Annan" innehåller sådana personer utan familj som bor tillsammans med andra personer (t.ex. en ensam mor/far som bor tillsammans med sitt barns familj), bostadslösa och anstaltsbefolkning. Ensamboende utan familj hör till klassen "Ensamboende".

Uppgiften om familjeställning är från år 2015.

Antal barn

I analysen har antalet biologiska och adoptivbarn använts som barnantal för en person. Uppgiften är från år 2015.

Utbildningsnivå

Personer som avlagt examen på grundnivå har högst 9 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. folk-, mellan- och grundskoleexamen.

Personer som avlagt examen på mellannivå har 11–12 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. studentexamen, 1–3 års yrkesexamen och yrkesinriktade grundexamen.

Utbildning på lägsta högre nivå tar 2–3 år efter mellannivån. Sådana utbildningar är t.ex. tekniker-, merkonom- och sjukskötaresexamen, som inte är yrkeshögskoleexamen.

För lägre högskoleexamen krävs 3–4 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till lägre högskolenivå räknas t.ex. yrkeshögskoleexamen och lägre högskoleexamen.

För högre högskoleexamen krävs i regel 5–6 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till utbildning på högre högskolenivå räknas t.ex. magisterexamen och läkarnas specialiseringsexamen.

För examen på forskarutbildningsnivå krävs självständigt och publiceringsdugligt forskningsarbete eller avhandling. Examen är vetenskapliga licentiat- eller doktorsexamen.

Uppgifterna om utbildning erhålls ur Statistikcentralens examensregister. Uppgifterna i analysen är från år 2015.

Disponibla penninginkomster

De disponibla penninginkomsterna omfattar inkomstposter i form av pengar och naturaförmåner med anknytning till anställning. I penninginkomster ingår inte kalkylerade inkomstposter, av vilka den kalkylerade bostadsinkomsten är den viktigaste. Då man från penninginkomsterna (brutto) drar av betalda transfereringar, är den återstående inkomsten disponibel penninginkomst.

Uppgiften är från år 2015.

Medianinkomst

I en rangordning av inkomsttagarna efter inkomstens storlek är medianinkomsten den mittersta observationen. På vardera sidan om den mittersta inkomsttagaren finns lika många inkomsttagare. Medianen är inte lika känslig för extrema observationer som det aritmetiska medeltalet.

Dubbelt medborgarskap

En person kan vara medborgare i flera länder (se medborgarskapslagen 359/2003 och medborgarskapsförordningen 699/1985). Om en person är medborgare i två länder, av vilka det ena är Finland, ingår han/hon i statistiken som finsk medborgare. Om en utländsk medborgare som bor i Finland har medborgarskap i flera andra länder, ingår han/hon i statistiken som medborgare i det land som utfärdat det pass med vilket han/hon kommit till Finland. Medborgarskapet bestäms enligt det land som utfärdat passet. En person kan ha flera eller inget medborgarskap. Innehav av främlingspass godkänns också som medborgarskap.

Skattepliktiga inkomster

Med vissa undantag är alla inkomster som erhålls i pengar eller som förmån med penningvärde skattepliktiga inkomster. Skattepliktiga är inte t.ex. vissa socialbidrag, dagpenningar och ersättningar. Sådana är t.ex. barnbidrag, boendestöd och utkomststöd. Skattepliktiga är inte heller bl.a. stipendier och understöd från offentliga sammanslutningar.

Bakgrundanalys av röstande

I samband med valstatistiken produceras en bakgrundsanlys av de väljare i förhållande till de röstberättigade. I kommunalvalet 2017 baserar sig individpopulationen av de röstberättigade på det rösträttsregister som upprättats 22.2.2017. I rösträttsregistret görs en anteckning för var och en som har röstat på förhand. Dessutom sparas en anteckning i registret om röstningen på valdagen, om ett elektroniskt rösträttsregister använts i röstningsområdet. Personernas bakgrundsuppgifter som sammanslagits med dessa register baserar sig på Statistikcentralens statistikmaterial, bl.a. på befolknings-, familje- och sysselsättningsstatistik samt på examensregistret. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland.

I analysen har de förhandsröstande och de röstberättigade beskrivits utifrån vissa variabler. I kommunalvalet 2017 är bakgrundsuppgifterna om de röstberättigade i allmänhet från år 2015. Nyare uppgifter än detta var inte tillgängliga. Med ålder avses personens ålder på valdagen i hela år.

I det följande beskrivs de bakgrundsvariabler som använts i analysen.

Utländsk bakgrund

Utländsk bakgrund har granskats med hjälp av två variabler, dvs. personens språk eller härkomst. Personer som har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska har klassificerats som personer med utländsk bakgrund på basis av språk. Personer vars båda föräldrar är födda utomlands klassificeras som personer med utländsk bakgrund enligt härkomst. Uppgifterna är från år 2016.

Huvudsaklig verksamhet

Begreppet huvudsaklig verksamhet avser arten av en persons ekonomiska verksamhet. Befolkningen indelas efter huvudsaklig verksamhet i personer som tillhör arbetskraften och sådana som står utanför arbetskraften. Dessa kan ytterligare indelas i undergrupper. Klassificeringen bygger på uppgifter om personens verksamhet under årets sista vecka. Uppgifterna om den huvudsakliga verksamheten grundar sig på olika register.

I denna analys har huvudsaklig verksamhet klassificerats enligt följande:

- sysselsatta
- arbetslösa
- studerande
- pensionärer
- övriga utanför arbetskraften

I analysen består gruppen pensionärer av ålderspensionärer, arbetslöshetspensionärer och invalidpensionärer. Beväringar och civiltjänstgörare har räknats med i personer utanför arbetskraften. Uppgiften beskriver personens verksamhet under sista veckan år 2015..

Familjeställning

I den här analysen har befolkningen indelats enligt familjeställning i följande kategorier:

- gift / sambo
- ensamförsörjare
- ensamboende
- hemmaboende ungdom
- okänd

Till gifta räknas alla sambor och personer i registrerat partnerskap. Med ensamförsörjare avses föräldrar i familjer med en förälder. Med hemmaboende barn avses personer som bor tillsammans med sina egna föräldrar/sin egen förälder eller sina adoptivföräldrar/sin adoptivförälder och som har ställningen barn i familjen.

Uppgiften om familjeställning är från år 2015.

Utbildningsnivå

Personer som avlagt examen på grundnivå har högst 9 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. folk-, mellan- och grundskoleexamen.

Personer som avlagt examen på mellannivå har 11–12 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. studentexamen, 1–3 års yrkesexamen och yrkesinriktade grundexamen.

Utbildning på lägsta högre nivå tar 2–3 år efter mellannivån. Sådana utbildningar är t.ex. tekniker-, merkonom- och sjukskötaresexamen, som inte är yrkeshögskoleexamen.

För lägre högskoleexamen krävs 3–4 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till lägre högskolenivå räknas t.ex. yrkeshögskoleexamen och lägre högskoleexamen.

För högre högskoleexamen krävs i regel 5–6 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till utbildning på högre högskolenivå räknas t.ex. magisterexamen och läkarnas specialiseringsexamen.

För examen på forskarutbildningsnivå krävs självständigt och publiceringsdugligt forskningsarbete eller avhandling. Examen är vetenskapliga licentiat- eller doktorsexamen.

Uppgifterna om utbildning erhålls ur Statistikcentralens examensregister. Uppgifterna i analysen är från år 2015.

Skattepliktiga inkomster

Med vissa undantag är alla inkomster som erhålls i pengar eller som förmån med penningvärde skattepliktiga inkomster. Skattepliktiga är inte t.ex. vissa socialbidrag, dagpenningar och ersättningar. Sådana är t.ex. barnbidrag, boendestöd och utkomststöd. Skattepliktiga är inte heller bl.a. stipendier och understöd från offentliga sammanslutningar.

Uppgifterna grundar sig på uppgifterna i skattestyrelsens beskattningsdatabas över statsskattepliktiga inkomster. Uppgifterna i analysen är från år 2015.

3. Felfrihet och exakthet

Materialet i valstatistiken baserar sig på justitieministeriets valdatasystem och på de uppgifter som valmyndigheterna levererat, som kan anses vara tillförlitliga.

4. Tidsenlighet och rättidighet

De fastställda uppgifterna avviker alltid i någon mån från siffrorna i förhandsstatistiken.

Resultaten ändras till alla delar efter att det fastställda resultatet erhållits: efter röstningsområde, kommun, valkrets, parti samt ifråga om antalet röster för alla kandidater och för de invalda, vilket innebär att t.o.m. deras inbördes ordning kan ändras.

5. Tillgänglighet och transparens

Det första materialet, dvs. förhandsuppgifterna, publiceras så snart som möjligt på internet, i StatFin-tjänsten samt på statistiksidan Kommunalval. Valuppgifterna efter kommun och röstningsområde (från och med år 2004) samt antalet röster för de invalda förs in i StatFin-tjänsten.

På statistiksidan Kommunalval finns offentliggöranden, tidsserietabeller och tabeller över det aktuella valet tillgängliga på tre språk (finska, svenska och engelska). Det andra materialet, dvs. de slutliga uppgifterna levereras till Statistikcentralen efter att valresultatet fastställts. De fastställda uppgifterna, som motsvarar den preliminära statistiken, publiceras på internet efter det att valresultatet fastställts och uppdateras i StatFin-tjänstens databaser.

I webbtjänsten med valkartor publiceras centrala uppgifter om resultaten från kommunalvalen

I den avgiftsbelagda regionala databasen ALTIKA finns det uppgifter om resultaten från kommunalvalen fr.o.m. år 1976.

6. Jämförbarhet

I statistiken används den kommunindelning som gäller valåret. Om kommunalval förrättas under året före det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft, ska valet förrättas i de kommuner som berörs av ändringen med iakttagande av den nya kommunindelningen. Den statistiska kommungrupperingen (urbana kommuner, tätorts- och landsbygdskommuner) började användas år 2000. Innan dess grupperades kommunerna på följande sätt: städer och övriga kommuner. De ändringar i valkretsar och kommuner som skett mellan valen har beaktats i sådan statistik som har jämförelseuppgifter i förhållande till resultaten från tidigare val.

På statistiksidan Kommunalval presenteras uppgifter om valresultatet som tidsserietabeller fr.o.m. år 1921.

7. Tydlighet och konsistens/enhetlighet samt dokumentering

Justitieministeriet publicerar omfattande allmän information om de olika valen, det landsomfattande kandidatregistret och uppgifter om valresultatet på sina webbsidor (www.vaalit.fi). Justitieministeriets statistik avviker från Statistikcentralens statistik över förhandsväljare, eftersom uppgifterna fastställs utgående från olika grunder:

- Justitieministeriet räknar antalet förhandsväljare av antalet röstberättigade
- Statistikcentralen räknar antalet förhandsväljare av alla väljare

De klassificeringar och indelningar som använts i statistiken finns på Statistikcentralens webbsidor.

Förfrågningar

Sami Fredriksson 029 551 2696

Jaana Asikainen 029 551 3506

Ansvarig statistikdirektör:

Jari Tarkoma

vaalit@stat.fi

http://tilastokeskus.fi/til/kvaa/index_sv.html

Källa: Kommunalvalet 2017, Översikt över röstningen, Statistikcentralen